

Gönderim Tarihi: 24.08.2016

Kabul Tarihi: 12.10.2016

MERSİN-AYDINCİK İLÇESİ VE ÇEVRESİNİN KÜLTÜR TURİZMİ POTANSİYELİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ¹

Osman AKKUŞ*

Gül GÜNEŞ**

EVALUATION OF MERSIN-AYDINCİK DISTRICT AND ITS ENVIRONS IN TERMS OF CULTURE TOURISM POTENTIAL

Öz

Bu çalışmanın amacı Aydıncık ilçesi ve yakın çevresinin kültür turizmi açısından önemli bir destinasyon haline gelebilmesi için potansiyel kaynak değerlerin belirlenmesi ve ülkemizde kitle turizmi nedeni ile yaşanan, kaynak kayıplarının bu destinasyonda yaşanmaması için kaynak korumacı bir yaklaşım olan sürdürülebilir turizm yaklaşımı bağlamında yapılması gerekenleri ortaya koymaktır. Bu çalışmanın temel araştırma problemini, Aydıncık ilçesinde Kültür turizminin gelişebilmesi için yapılması gereken çalışmalar oluşturmaktadır.

Araştırma yöntemi; “Niteliksel Tasarım” türlerinden olan Niteliksel İçerik Analizi Tasarımıyla (kaynak/literatür taraması) içerik oluşturma ve Niteliksel Saha Araştırması (gözlem yapma) yollarıyla niteliksel veri toplama yoluyla veri toplama olarak belirlenmiştir. Araştırmada yarı yapılandırılmış mülakat yöntemine uygun açık uçlu sorulardan oluşan bir görüşme formu kullanılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre; Aydıncık ilçesi Kültür Turizmi ve diğer özel ilgi turizmi türleri açısından güçlü bir potansiyele sahiptir. İlçe sahip olduğu bu potansiyelin değerlendirilmesi yönünde tedbirler almalıdır. Turizmin ilçede ivme kazanmaya başladığı zamanlarda taşıma kapasitesi aşılmasına özen gösterilmeli, çevre ve kıyı, kültürel dokuyu koruyucu önlemler mutlaka alınmalıdır. İlçede turistlerin ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte konaklama, yeme içme, sosyal tesisler faaliyete başlamalıdır. Bunun için de altyapı ve üst yapı problemlerinin çözümüne yönelik projeler üretilmelidir.

¹ Bu makale yüksek lisans tezinden hazırlanmıştır.

*Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, e-posta: osmanakkused@gmail.com.

**Doç. Dr., Atılım Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Turizm ve Otel İşletmeciliği Bölümü, e-posta: gul.gunes@atilim.edu.tr.

Anahtar Kelimeler: Özel İlgi Turizmi, Sürdürülebilir Turizm, Kültürel Miras, Kültür Turizmi ve Aydınçık.

Abstract

The aim of this study is to determine potential resources of Aydınçık town and its surroundings which would make it an important destination for cultural tourism and provide suggestions in line with sustainable tourism understanding in order to avoid loss of resources due to mass tourism in our country. The key research question of this study is “What should be done in order to develop cultural tourism in Aydınçık”.

Qualitative research method is utilized in this study. All data are obtained by using literature review and field research techniques. In this research, an interview form consisting of open-ended questions in line with semi-structured interview technique is used.

According to the results of this study, Aydınçık has a great potential in terms of cultural tourism and special interest tourism. The town should exploit this significant potential by utilizing promotion and marketing tools. As tourism activities begin to increase, the capacity of the town should not be exceeded and protective measures should be taken in order to keep environment, shares, and cultural places in good condition. Housing and dining facilities as well as public places should be built in the town in order to provide services to tourists. Problems related infrastructure and upper structure should be eliminated by developing projects.

Keywords: Special Interest Tourism, sustainable Tourism, Cultural heritage, Cultural tourism and Aydınçık.

1. Giriş

Turizm insanların yaşadıkları ve çalıştıkları yerler dışındaki alanlara geçici olarak hareketleri, bu alanlarda konaklamaları esnasında gerçekleştirdikleri aktiviteler ve kişilerin gereksinimlerini karşılamak için sunulan olanaklardır (Cooper vd., 2008: 16).

Günümüzde turizm, küresel gelişmelerin getirdiği teknoloji, ulaşımda kolaylık, bilgiye hızlı ve çabuk erişim sayesinde, toplumların gelişmişliğine bağlı olarak bir ayrıcalık olmaktan çıkmış, konusu itibariyle çeşitlenmiştir. Turistler ve ziyaretçiler gidecekleri turizm destinasyonunu farklı amaçlar için seçmektedirler. Bu nedenle turizm, içeriği itibariyle geleneksel deniz kum güneş konseptinden çıkarak kültür turizmi, kış turizmi, ekoturizm, doğa turizmi, inanç turizmi, sağlık turizmi gibi gün geçtikçe çeşitlenmektedir.

Türkiye kültür turizm potansiyeli açısından oldukça zengin bir coğrafyadadır. Bu zenginlikte doğal güzellikleri, ilk çağlardan günümüze kadar gelen sayısız tarihi ve kültürel değerlerin katkısı büyüktür. Kültür turizmi; çağdaş ve geçmiş kültürlerle ait somut ve somut olmayan değerleri ilgili, onları görme, tanıma, haklarında bilgi ve deneyim edinme amacıyla gerçekleşen bir özel ilgi turizmidir. Kültürel öğelerle ilgili ürün ve hizmetlerin satın alınmasına bağlı olarak doğrudan ve dolaylı turizm faaliyetlerden oluşan bir olgudur (Gülcan 2010: 99–120). Özel amaçlı ya da tesadüfi kültür turisti olarak yerli ve yabancı ziyaretçiler; Türkiye’de kültürel değerlerin çokluğu ve coğrafi yayılımı nedeniyle, somut ve somut olmayan kültürel varlıklar ile çok sık bir şekilde buluşma fırsatı yakalamaktadırlar.

Mersin’in Aydıncık ilçesi Akdeniz Bölgesinde bu kültürel dokudan payını almış ilçelerden biridir. İlçe geçmiş uygarlıklardan kalan tarihi ve kültürel eserleri ile zengin olduğu kadar doğal güzellikleriyle de görülmeye değer, dikkat çekici bir yerdir. Bu zenginliğin turizm alanında iyi değerlendirmesi halinde ilçenin kalkınması ve ülke ekonomisi açısından büyük katkılar sağlayacağı bir gerçektir.

2. Kültür Turizmi ve Sürdürülebilirlik

Kültürel miras, insanın binlerce yıllık yaşam deneyiminin, aklının ve yaratıcılığının bugüne ulaşmayı başarmış kalıntılarıdır. Geçmişin izleri diye düşündüğümüzde, aklımıza önce arkeoloji ve tarih ile ilgili kalıntılar gelse de, kültürel miras; kimliğimizle, kültürümüzle, tarihimizle ilgili somut ve somut olmayan varlıkların ve değerlerin tümüdür (Ünsal 2012: 34).

Özel ilgi turizmi kapsamında ele alınabilecek turizm türlerinden biri olan kültür turizmi de geçmişe ve günümüze ait maddi ve manevi değerler ile değişik kültürlerle ait somut ya da somut olmayan değerleri gezip, görmek, haklarında bilgi edinmek için bunlarla ilgili üretilen mal ve hizmetlerin satın alınması sırasında doğrudan ve ya dolaylı yollardan oluşan bir turizm şeklidir (Gülcan 2010: 99–120). Diğer bir deyişle; farklı kültürleri, tanımak, gezmek, görmek maksadıyla yapılan seyahatlerdir (Uygur ve Baykan 2007: 33). Günümüz kültür gezginlerinde, farklı insan topluluklarını ve kültürlerini tanıma, deneyimleme, bu deneyimin katılımcısı olma isteğinin öne çıktığı görülmektedir. Ziyaretçiler kendilerine kişisel bir gelişim, yaratıcılık ve dönüşüm yaşatacak yaratıcı bir kültür turizmi deneyimi aramaktadırlar. Bugünün kültür turizmi anlayışında değişik kültürlerin mirası ile kaynaşmak, tanışmak, ziyaretçinin düşünce ve duygularında yeni bakış açıları ortaya çıkarmaktadır. Kültürel, tarihi, sanatsal çekiciliğe sahip mekânlar, kültür

ziyaretçilerinin farklı doğal alanlarda, farklı kültürlerin, tarihsel geçmişlerin merakına eşlik etmektedir.

Kültür turizmini planlı bir şekilde geliştirmeyi hedeflerken bir bütün olarak ve tarihi, kültürel alanları kültür turizminin hem öznesi hem de amacı olduğunu belirtmek gerekir. Turizm sosyal ve ekonomik anlamda tarihi ve kültürel alanlarda ekonomik değer üreterek ve yerel geleneklerin, örf ve adetlerin, mekânların ve sunulan hizmetlerin, önemli günlerin ve ürünlerin yaşamasını sağlayarak yarar sağlar. Diğer taraftan kültür turizmi iyi yönetilmediği zaman, yerel halkın yaşam alanı ile ilgili algısını zedeler ve kültürel kimliğinin yabancılaşmasına, geleneklerin ve kültür varlıklarının kaybolmasına, kültürel mekânın zarar görmesine neden olur. Bu tür bir kültür turizmi yaklaşımı halka yarardan çok zarar getirir ve sürdürülebilir olması beklenemez. Eğer kültür turizmi sürdürülebilirlik yaklaşımına dayalı planlarla yönetilmez ve geliştirilmez ise, yörelerin sahip olduğu kültürel varlıklar üzerinde olumsuz sonuçlara neden olabilir. Bunun neticesinde kültürel destinasyon kendine özgü yapısını kaybetmesi, özüne yabancılaşması, kültürel yapının ve dokunun bozulması söz konusu olabilir. Diğer taraftan kültürel turizmin yoğun rekabetçi ve kontrolsüz gelişiminin kültürel varlıklara ve bulunduğu çevreye zarar vermemesine dikkat edilmelidir (Sezer 2010: 44).

Sürdürülebilir kültür turizmi uygulamaları ve gelişimi için bazı temel ilkelerin ortaya konması, incelenmesi, turizm planlamalarına dahil edilmesi gerekmektedir. ÇEKÜL-Çevre ve Kültür Değerlerini Koruma ve Tanıtma Vakfı (ÇEKÜL 2012:16) bu temel ilkeleri aşağıdaki gibi özetlemektedir:

- Yerel yöneticiler kültürel ve tarihi değerlerin bilincinde olmalı, kültürel miras değerlerini turizm gelirlerinin önünde tutmalıdır.
- Kültür turizmi kapsamında ve uygulamalarında, özgünlük ve farklılıklara, yerel inançlara, örf adetlere, kültürlere saygı geçerli olmalıdır.
- Maddi manevi kültürel miras korunmalı ve kültür turizminin birinci amacı kültürel varlıkları korumak olmalıdır.
- Kültür turizmi etkinlikleri ev sahibi toplum tarafından onaylanmalı, kültür turizmi yerel toplumun ihtiyaçlarına sorumlulukla yaklaşmalı, ziyaretçileri bu konuda bilgilendirmelidir. Kültürel turizm sürdürülebilir gelişme hedeflerini desteklemelidir.

- Yerel paydaşlar, kamu ve özel kuruluşlar, işyerleri kültür turizminin geliştirilmesi sürecinin içinde yer almalıdır. Kültür turizmi toplumun her kesimine eşit yarar sağlamalıdır.
- Kültür turizmi ziyaretçilerin ilgi ve ihtiyaçlarına cevap vermeli, yüksek kaliteli bir deneyim yaşatmayı hedeflemelidir.
- Su ve enerji gibi kaynaklar korunmalı, karbon salınımını düşürecek önlemler alınmalı, çöp üretimi düşürülmeli çevre korunmalıdır.
- Kültür turizmi sürdürülebilir bir ulaşım sistemi üzerine kurulmalıdır.
- Turizmin gelir etkisi ve topluma maliyeti üreticilere ve tüketicilere uygulanan fiyatlara yansıtılmalıdır.
- Kültür turizmi yönetim ve gelişimi açısından değişime açık olmalı, koruyucu tedbirler hiçbir dönem ihmal edilmemelidir.

Sürdürülebilir turizm sadece doğal çevre ile değil, kültürel ve toplumsal çevre, mimari ve ekonomik yönüyle de önem kazanmaktadır. Çünkü kültürel ve toplumsal ürünler, nesilden nesile oluşan ve kendine has özellikleriyle benzersiz sosyal ürünlerdir. Tüm bu nedenlerden dolayı turizmin hangi türü olursa olsun, sosyal, toplumsal ve kültürel kimliğin korunması ve sürdürülebilirliği, doğal, tarihi, kültürel tüm kaynakların sürdürülebilirlik anlayışı ile ele alınması gerekmektedir.

2.1. Dünya’da ve Türkiye’de Kültür Turizmi

Günümüzde insanlar kendi geçmişlerine ait kültürel izleri ve eserleri görmenin yanı sıra kendi kültürleri dışındaki kültürel değerlere ilgi duymaktadırlar. Dolayısıyla kültür turizmi de dünya pazarında yeni bir turizm şekli olarak yerini almaya başlamıştır (Kozak ve Bahçe 2009: 152). Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) ile Eğitim, Bilim ve Kültür Kurumu (UNESCO)’nun 4-6 Şubat 2015 tarihleri arasında Siem Reap-Kamboçya’da gerçekleştirdikleri ve ilk defa dünya genelinde turizm ve kültür bakanlarını biraraya getirdikleri “UNWTO/UNESCO World Conference on Tourism and Culture: Building a New Partnership” başlıklı konferans da adeta kültür ve turizm arasındaki bu önemli ilişkiyi ve kültür turizmine olan ilginin gün geçtikçe artacağını vurgular niteliktedir (UNWTO ve UNESCO, 2015).

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü’nün 2015 yılı verilerine göre Dünya genelinde en çok ziyaret edilen altıncı ülke olan (UNWTO, 2016: 6) Türkiye de, kültür turizmi açısından oldukça önemli bir destinasyondur.

Özellikle coğrafi konumu, Asya ile Avrupa'yı birleştiren bir noktada köprü görevi görmesi nedeni ile Türkiye'de pek çok kültürün ayak izlerini görmek mümkündür. Bu anlamda Dünya ortak kültürel mirası açısından önemli değerleri bünyesinde barındıran Türkiye'nin, "UNESCO Dünya Miras Listesi"nde ikisi karma (doğal ve kültürel) ve 14 tanesi kültürel özelliğe sahip toplam onaltı varlığı bulunmaktadır (UNESCO, 2016).

Türkiye'de Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı düzenlenmiş 136 ören yeri, 190 müze ve ziyaret edilebilir 326 ünite de aynı zamanda bir bilim ve eğitim kurumu olarak hizmet vermektedir. Özellikle müzeler geçmişimize ait eserlerin, bilimsel kurallar altında ziyaretçiler ile buluştuğu, halkın kültürel birikimlerini zenginleştiren, araştırmacıların çalışmalarını kolaylaştıran, tarihi bilgilerimizin gelecek kuşaklara aktarıldığı özel yerlerdir. Türkiye tarihi ve kültürü ile zengin kaynaklara sahip olduğu için birçok müzeye sahiptir. Müzeleri ziyaret edenlerin sayısı 2003–2014 yılları arasında 11 yıllık süreçte % 68 artarak Ağustos ayının ilk yarısında 20.269.019 kişi olmuştur. (Kültür varlıkları Müze istatistikleri, 2014).

Tablo 1. Türkiye de 2003–2014 yılı Müze Ziyaretleri İstatistikleri

Yıllar	Ziyaretçi sayısı
2003	13.987.747
2012	28.781.308
2013	29.481.005
2014	29.774.390

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı (2015)

Kültür turistleri orta ve üzeri gelir seviyesine sahip, eğitilmiş kişilerdir. Bu anlamda kültür rotaları da kültür turizmi açısından önemli kaynaklardır. ÇEKÜL (2015) geçmişte askeri, dini, ticari, ve sosyal amaçlarla kullanılan ulaşım güzergahları ile günümüzde daha çok turistik amaçlarla geliştirilen bu güzergahların; kültürel ve doğal mirasın korunması ve tanıtımı konusunda giderek işlevsel hale geldiğini belirtmektedir. Günümüzde çoğunlukla uluslararası kuruluşlar tarafından çalışılan güzergah kavramı, "kültürel rota" şeklinde tanımlanmaktadır. Türkiye'de planlanmış ilk rota, 1999 yılından bu yana kullanılmakta olan Likya Yolu olup günümüzde işaretlenmiş olan ve tanıtımı yapılan toplam 17 güzergah bulunmaktadır (ÇEKÜL 2015: 11, 29).

3. Araştırma Alanının Genel Özellikleri

Araştırma alanı olan Mersin ili Aydincik İlçesi, Akdeniz bölgesinde, Mersin İlinin merkezine 173 km, Antalya merkeze ise 325 km. uzaklıkta yer almaktadır. Kuzeyinde Gülnar, doğusunda Silifke, batısında Anamur, güneyinde ise masmavi sularıyla Akdeniz bulunmaktadır. Başkent Ankara'nın Akdeniz'e ulaştığı en kestirme ve kısa güzergâh üzerinde olan Aydincik ilçesi merkezinden, Antalya-Mersin D-400 Karayolu geçmektedir (Şekil 1).

Şekil 1. Aydincik ilçesinin coğrafi konumu

Kaynak: Orman ve Su İşleri Bakanlığı

Aydincik'in kıyı uzunluğu 38 km. olup Ege kıyısı kadar olmasa da girintili ve çıkıntılıdır. İlçe merkezine hakim bir tepe olan Taşmasa'dan ilçe merkezinin güneyine Akdeniz'e doğru bakıldığında ilçe merkezinin doğusunda kıyıya paralel olarak uzanan Toroslari oluşturan dağ silsilesinin bir kolunun güneye Akdeniz'e doğru uzanarak Sancak Burnu'nu oluşturduğu görülür. Taşmasa'dan Sancak Burnu'nun batısına doğru bakıldığında ise, denizin karaya sokulmasıyla oluşan Büyükalan, Küçükalan, Gilindire ve Soğuksu koyları görülür. Ayrıca; Sancak Burnu ile Büyükalan arasında, karaya neredeyse bitişik olan Yelkenli ada, karadan 250 m. uzaklıkta olan Küçük ada, biraz ilerde (kıyıya yaklaşık 1 km mesafede) Büyükada, en ilerde ise (kıyıda 3 km. kadar uzaklıkta) Yılanlı ada olmak üzere 4 adacık yer almaktadır (Aydincik Belediyesi 2014:2).

Aydincik merkez, ince uzun 9 km'lik bir kıyı şeridi üzerinde kurulmuş olup; doğudan batıya, sırasıyla Yenimahalle, Hürriyet, Cumhuriyet, Merkez ve Atatürk olmak üzere beş de mahallesi bulunmaktadır. İlçede nüfus 2014 yılı verilerine göre 11.241 olup, ilçedeki kadın ve erkek nüfusu yaklaşık yarı yarıyadır (TUIK, 2015).

İlçenin ekonomisi turizm, tarım ve hayvancılık gelirlerinden oluşmaktadır. Tarımsal alanlar daha çok kıyıda olduğu için tarımsal uğraşlar daha çok kıyıda yerleşim bölgesinde, hayvancılık ise yayla bölgesinde

yapılmaktadır. Kıyı kesiminde ilçe halkının büyük çoğunluğu geçimini tarım ve tarım işçiliğinden sağlamaktadır (Aydıncık Belediyesi, 2014).

Bölgede herhangi bir sanayi tesisinin olmaması denizin ve havanın temiz kalmasını sağlamıştır. Çevre kirliliği yoktur. Gürültü kirliliğinden uzak, pırıl pırıl denizi, tertemiz havası Aydıncık ilçesinin güçlü yönlerindedir. Kentsel kalite açısından daha yaşanabilir mekânlar oluşturulmasında son yıllarda nüfus yoğunluğu çok fazla olmayan yerleşim alanlarında, “Sakin Şehir (Cittaslow/Slow City)” hareketi etkili olmaktadır. Günümüzde Sakin Şehirler Birliği, nüfusu 50.000’in altında olan kentlerin üye olabildiği uluslararası bir belediyeler birliğidir. Birliğe üye olmak için belirlenen ölçütleri sağlamak, bu amaçla projeler geliştirmek ve uygulamak gerekmektedir (Anonymous, 2013). Aydıncık ilçesi de kendine özgü kültürü, tarihi, doğası, temiz havası, suyu ve yaklaşık 11.250 kişilik nüfusu ile “Sakin Şehir” olmaya aday bir ilçedir.

3.1.Turizm Kaynakları

Turizm işletmelerinin işleyerek çekim unsuru haline dönüştürdüğü belirli kaynakların başlıcaları doğal çekicilikler ile tarihi ve kültürel çekiciliklerdir. Turist ağırlayan ülkenin sahip olduğu temiz, tahrip edilmemiş, kullanılabilir çevre şartları turistik çekim gücü, talep oluşturmaktadır. Bir bölgenin sahip olduğu turizm potansiyeli değerlendirilirken o bölgenin sahip olduğu doğal çekicilikler, insan yapısı kaynaklar ve bölge insanının kültürel özellikleri dikkate alınır (Zengin 2006 : 31).

3.1.1. Alanın Doğal Özellikleri

İklim: Bölgede Akdeniz iklimi hüküm sürer. Kıyıda içeride doğru gidildikçe kara iklimi görülür. Yaz ayları sıcak ve kurak, kışları ise ılık ve yağışlı geçer. Yaz aylarının ısı ortalaması 30 derecedir. En sıcak aylar temmuz ve ağustostur. Bu aylarda hava sıcaklığı 35 dereceye kadar çıkabilir. En yüksek sıcaklık 42 derecedir. Deniz suyu sıcaklığı ise 29 derece civarında olur. Nem oranı yazın %75’tir.

Bitki Örtüsü ve Orman Varlığı, Doğal Yaşam Alanları: İlçenin kara ve denizdeki doğal yaşam alanları son derece zengin bir yapıya sahiptir. Bunun neticesindedir ki ilçe son derece geniş bir Flora ve Faunaya sahiptir. Örnekleme gerekirse Flora için yöreye özgü endemik çeşitlerden olan Emzik Otu, Devetabanı, Adamotu, Anadolu Orkidesi, Çobançirası, Dağlalesi, Karağan, Yoğurtçiçeği vb. ile fauna için yine soyu tükenmekle karşı karşıya olan Dağ Keçisi, Kurt, Keklik, Bildircin, Sığırcık Kartal, gibi hayvanların doğal yaşam alanları bulunmaktadır.

Aydıncıkta yetişen balıklar, Orfoz, Sargos, Kuzu, Fanri, sınavrit, ıskaroz, Lagos, mercan, Sokar, Akdeniz Palamutudur. Mersin ili Tarsus ilçesinden Anamur a kadar uzanan 321 km sahil devamınca doğal sit alanları bulunmaktadır. Bu sit alanları caretta carette kaplumbağaları ile Akdeniz foklarının yaşam alanlarıdır (Yalçiner 2004: 94–109).

Tablo 2. Aydıncık İlçesi Korunan Alanları

1	Yelkenli Ada(1.Derece Arkeolojik Sit+1.Derece Doğal Sit Alanı)	Aydıncık
2	Fok Üreme Sahaları(1.Derece Doğal Sit Alanı)	Sancak Burnu Mevki
3	Büyük Ada(1.Derece Arkeolojik Sit+1.Derece Doğal Sit Alanı)	Aydıncık
4	Fok Üreme Sahaları(1.Derece Doğal Sit Alanı)	İncekum Mevki
5.	İnce Kum Tabiat Parkı	İncekum Mevki
6.	Gilindire Mağarası Tabiat Anıtı	Aydıncık

Kaynak: Orman Ve Su İşleri Bakanlığı 7. Bölge Müdürlüğü.

İncekum Tabiat Parkı: Bitki örtüsü ve yaban hayatı özelliğine sahip, manzara bütünlüğü içinde halkın dinlenmesine uygun tabiat parçalarına denir. İncekum Tabiat Parkı; Silifke-Aydıncık karayolunda Aydıncık İlçesine 2 km uzaklıkta kumsalı ve deniziyle egzotik bir özelliğe sahip 23,71 hektar genişliğinde bir tabiat parkıdır. Ayrıca su altı dalgıçlığı ve diğer su altı sporları yapabilme imkânı vardır. Sahada soyunma kabinleri, wc ve büfe bulunmaktadır.

Akdeniz ve Kumsallar: Aydıncık altı adet büyük koya sahiptir. Bu kumsalların hepsi de sığ, temiz ve incecik kuma sahiptir. İlçenin en doğusunda incecum plajı bulunur. İncecum plajı kafeterya, duş vb ihtiyaçların karşılandığı altyapı tesislerine sahiptir.

Şekil 2.İncekum Plajı

Kaynak: Orijinal (2014)

Şekil 3.Aydıncık İskelesi

Kaynak: Orijinal (2014)

Aydıncık ilçesinde Mavi Bayrak ödülüne sahip olabilecek iki plaj bulunmaktadır. Soğuksu plajı ve incecum plajı yüzme suyu kalitesi bakımından analiz standartlarına ve şartlarına uygundur. Mavi bayrak standartlarını sağladığı takdirde ilçeye gelecek turist sayısının artacağı bir gerçektir.

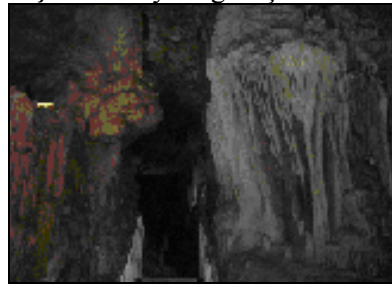
Yaylalar: Yaylalar genellikle dağların yüksek kesiminde bulunan düzlüklerdir. Bu bölgeler, kişilerin sürekli yâda belli bir süre yerleşmelerine olanak sağlayan, tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin icra edildiği, yazın kullanılan, kışın kullanılmayan alanlardır. Yayla turizmi Türkiye’de son yıllarda gelişmekte olan, turistler tarafından tercih edilen bir olgudur. Aydıncık ilçesi Söğüt Yaylası, Göçüm Yaylası, Karagöl Yaylalarına sahiptir. Ayrıca ilçeye yakın Bozyazı, Elmagözü Yaylası, Kozağacı Yaylası ile Gülnar ilçesinin sahip olduğu Tersakan Yaylası, Balyaran Yaylası, Bardat Yaylaları, Anamur ilçesinin Kaş, abanoz, Beşoluk, Akpınar Yaylaları ilçeye gelen misafirler tarafından tercih edilen yaylalardır.

Mağaralar: Türkiye’deki deniz kenarında bulunan ve Akdeniz’in Kuvaterner’deki seviye değişimlerini karakterize eden şekillere sahip olan en büyük mağarası olması açısından önemlidir. Bilimsel açıdan “TEK” ve “EŞSİZ” olan mağaranın laboratuvar özelliği taşıyan karakteri ve alanda ziyaretçiler açısından cazibe oluşturması, Aydıncık ilçesinin tanıtılması ve kalkınmasında önemli bir yere sahiptir (Şekil 4 ve 5). Toplam uzunluğu 555 metre, denizden yüksekliği 46 metre olan tabiat anıtı içinde sarkıt, dikit, duvar, perde damla taşlar, akma taşlar, mağara iğnesi bulunmaktadır. Mağaraya ulaşım kolaydır. Çukurova Kalkınma Ajansı tarafından mağaranın içi ve dışında çevre düzenlemesi yapılmıştır. Turistler için mağarayı bilen bir rehber bulunmakta, mağara gezildikten sonra kullanmak için dinlenme ve yeme içme tesisleri yapılmıştır.

Şekil 4. Aynalıgöl Mağarası ‘ Göl Kısmı’ **Şekil 5.** Aynalıgöl İç kısım

Kaynak: Orijinal (2014)

Kaynak: Orijinal(2014)

3.1.2. Alanın Tarihi ve Kültürel Özellikleri

Aydıncık'ın tarihi adı çeşitli uygarlıklara beşiklik etmiş olan Kelenderistir. Kelenderis (günümüzde Aydıncık, daha önce Gilindire, Kilikya) antik çağ döneminde Orta dağlık Kilikya olarak tanınan taşeli bölgesinin en eski liman kentlerinden biridir. İlçenin ilk kuruluş dönemi MÖ 5. yüzyıla dayanmaktadır. Ancak ne zaman kurulduğuna ilişkin henüz kesin bir kayıt yoktur, bölgede arkeolojik çalışmalar devam etmektedir (<http://www.yumuktepe.com/kelenderisin-ilk-cag-tarih-hakkinda-notlar-levent-zoroglu/02.10.2014>).

Mitoloji'ye göre de Kelenderis, ticaret ve denizcilikte çok ileri gitmiş, Fenikelilerden Sandokos tarafından üç bin yıl önce ticaret ve liman şehri olarak kurulmuştur. Kente daha sonra Asurlular, Hititliler, Selekoslar, Sisamlar, Romalılar, Mısırlılar, Emeviler, Bizanslar, Selçuklular, Karamanoğulları, Osmanlılar hakim olmuştur. Romalılar bölgeye hakim olunca, kent yeniden yapılanmış, saray, şato, su yolları, hamam ve tiyatro yapılmıştır. Limanından önemli ölçüde yararlanan kelenderis Roma'nın vazgeçilmez bir ticaret kenti olmuştur. Bu medeniyetler ilçede birçok tarihi öneme sahip eserler kazandırmışlardır (Zoroğlu 1994:1-30).

Kelenderis'ten gelen Kilindria da zaman içerisinde değişimlere uğrayarak Gilindire'ye dönüşür. Kelenderis adı zaman içinde değişerek Kalendria, Kelendri, Gelendir, Gilindir derken Gilindire'ye dönüşmüştür. Gilindire'ye 1965 yılında da tarihi geçmişiyle hiçbir ilgisi olmayan Aydıncık adı verilmiştir (Aydıncık Belediyesi 2014: 2) .

İlçede tarih boyunca hüküm süren medeniyetler, tarihi öneme sahip eserler kazandırmışlardır. Bunlardan en önemlisi Kelenderis antik kentidir. Kültür turizmi açısından Kelenderis Antik Kenti ve Dört Ayaklı Anıt Mezar ve Roma Hamamı, Duruhan kaya mezarları, Yeraltı oda mezarları, Aydıncık ilçesi için önemli bir turizm kaynaklarıdır (Zoroğlu 1994:25-60).

Mezarlar: Kelenderis antik kenti mezar çeşitleri ile dikkat çekmektedir. Nekropol alanında çok çeşitli mezar tipleri ve bu mezarlarda değişik buluntular ortaya çıkarılmıştır. Kelenderis te zamana göre farklı mezar tipleri bir arada bulunur, bu nedenle çevresindeki Silifke ve Anamur da ki nekropollerden farklılık gösterir. Kalkerli zemine açılan yeraltı mezarları (oda ve çukur mezarlar), tonozlu mezarlar, pramidal çatılı mezar anıtı Kelenderiste değişik zamanlarda kullanılan mezar tipleridir (Zoroğlu 1994: 33-41).

Şekil 6.Duruhan Kaya Mezarları

Kaynak: Orijinal (2014)

Şekil 7.Dört Ayak Anıt Mezar

Kaynak: Orijinal (2014)

Liman Hamamı: Aydıncıkta günümüze kadar gelen yapılardan biri limana hemen yakın bir bölgede bulunan Liman Hamamı'dır. Liman Hamamı MS 4.yy ya da 5.yy ikinci yarısında inşa edildiği tahmin edilen antik çağ en önemli kalıntılardan biridir (Zoroğlu 1994: 45).

Kilise ve Tiyatro: Antik kentin kazı alanında görülebilecek bir yapıda tiyatrodur. Tiyatronun roma dönemine ait olduğu değerlendirilmektedir. Tiyatronun oturma sıraları limana bakmaktadır. Yarım daire şeklindeki oturma sıralarının iki ucu arası 30 metredir. Sırt duvarının yüksekliği 1,5 metre, kalınlığı ise 1.65 cm dir. Gezinti yeri 2.95 metre bir alana sahiptir. Tiyatro alanının ortaya çıkarılması 1988 yılında başlamış, hala bölgede kazı çalışmalar devam etmektedir (Zoroğlu 1994: 50).

Surlar ve Kuleler: Kelenderis içinde bulunduğu coğrafi yapının bir parçası olan senir dağları kentin ve yakın çevresinin korunmasını sağlamıştır. Kentin surları yarım adayı çevreler. Antik kentin günümüze kadar kalan bir diğer yapı unsurları yarım adayı çevreleyen surlar ve kulelerdir (Zoroğlu 1994: 51).

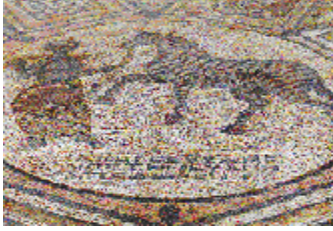
Su Kanalı ve Sarnıçlar: Aydıncık yeraltı suları bakımından oldukça zengin bir bölgedir. Bölgede yapılan kazı çalışmalarında birçok su sarnıcı ve su kanalı tespit edilmiştir. Su Yolu bazı dere yataklarını geçmek için yapılan kemerler haricinde düz bir yapıdadır. Moloz taşlar ve kireç harcıyla örülmüştür. Duvarın genişliği 1.5 m ile 2.5 m arasında değişir. Yüksekliği arazi koşullarına göre değişir 2.5 m yi geçmez. Yüzeyinde suyun aktığı kanalın genişliği 60 cm'dir (Zoroğlu 1994: 54).

Buluntular: Bilimsel kazı ve araştırmaların başlatılmasından önceki 1960'lı ve 1970'li yıllarda, özellikle antik kent mezarlığında yapılan kaçak kazılarla veya rastlantı olarak elde edilmiş çok sayıda eser bulunmaktadır. Tüm buluntuların çoğunu pişmiş toprak ve vazolar oluşturur. Yurtdışına götürülen, sayısı ve nerede olduğu belirlenemeyenlerin dışındakiler, Adana, Mersin, Silifke, Anamur Müzeleri'nde bulunmaktadır. Bunların

büyük bir bölümü pişirilmiş kil vazolar ile küçük boyutlu; taş, altın, gümüş ve cam eşyalar ve sikkelerdir. M.Ö. 3. yüzyılda darbedilen II.Ptolemaios'a ait altın sikkeler ile M.Ö. 6. ve 5. yüzyıla ait gümüş drahmiler Kelenderis'e ait önemli nümizmatik buluntulardır (Zoroğlu 1994:58).

Kaleler: Kentin güneyindeki yarımadaı çevreleyen surlar ve kaleye ait kalıntılar, günümüzde de görülebilmektedir. Tarihi kaynaklarda güçlü bir kale olarak söz edilen Liman Kalesi, Antik Çağlar'da ve özellikle ortaçağ ve sonrasında, kente yönelik yoğun saldırılara, güçlü savunma sistemine ile direnmiştir. Belli bir süre sonra 19. y.y. dan itibaren gezenlerin uğrak yeri olmaktan çıkan liman işlevini yitirmesi ile terk edilen kale, kent yapılaşmasında taşocağı gibi kullanılmış ve günümüze ulaşan bazı duvar kalıntıları dışında yok olmuştur.

Şekil 8.Mozaikler (2015)

Şekil 9.Mozaikler (2015)

Kaynak: Orijinal (2015)

Kaynak: Orijinal (2015)

Türkiye'nin son konargöçer yörükleri olan **Sarıkeçili Yörükleri** de Aydıncık ve çevresinde yaşamaktadırlar. Yazları yaylalarda kışları Aydıncık ilçesi ve çevrelerinde hayvan otlatarak geçimlerini sağlamaktadırlar. Sarıkeçili yörüklerin Somut Olmayan Dünya Miras Listesine alınması için çalışmalar sürmektedir. Bu çalışmalar neticelendiğinde Sarıkeçili yörükleri Aydıncık ilçesi için önemli bir turizm potansiyeli yaratacaktır (Şekil 9. -Şekil 10).

Şekil 10.Yörük Pazarı

Kaynak: Orijinal (2014)

Şekil 11 .Yörük Çadırı

Kaynak: Orijinal (2014)

Festivaller, Fuarlar Ve Şenlikler: Orta Asya'dan gelen göç kültürü günümüzde Sarıkeçililer tarafından devam ettirilmektedir. **Sarıkeçililer geleneksel göç kervanı** her yıl farklı bir ilçede gerçekleştirilmektedir. Ortalama 2-4 gün süren göç şöleni törenlerde paneller, resim sergileri düzenlenmekte, Otağ çadırında Yörük kültürüne özgü sıkma, ayran börek ikramları yapılmaktadır. Ayrıca şölende sarıkeçili Yörüklerinin sosyal ekonomik sıkıntıları değerlendirilmektedir. Şölene herkes davet edilmektedir. Ayrıca her yıl geleneksel olarak **Aydıncık Uluslar arası Kültür, Turizm ve Tarım Festivali** düzenlenerek ilçe tanıtılmaya çalışılmaktadır. Ayrıca 20 Temmuz Barış Harekâtı anısına 2000 yılında ilçe kaymakamlığınca başlatılan **Girne-Aydıncık-Girne yat rallisi ve bayrak değişim** töreni de yapılmaktadır. Bu etkinliğin geliştirilmesi ve tüm Doğu Akdeniz'i kapsayacak yeni bir güzergâh ve rota belirlenmesi de ilçe turizminin gelişmesine olumlu katkı sağlayacaktır (Mülakat, Aydıncık Belediye Başkanı, 2014).

4. Yöntem

Türkiye, yalnızca geleneksel deniz, güneş, kum turizmi nedeniyle değil; aynı zamanda farklı kültürel, tarihi ve doğal güzellikleri ile de önemli bir turizm potansiyeline sahiptir. Bu anlamda turizmin hem mevsimlere yayılması hem de çeşitlendirilmesi ve kaynak koruma yaklaşımının öncelikli olarak ele alınması gerekmektedir. Araştırma alanı olan Aydıncık İlçesi de sahip olduğu kaynakları ile Türkiye'nin yeni gelişecek turizm destinasyonları arasında yer almaya adaydır. Ancak kısa vadeli yaklaşımlarla kitle turizminin olumsuz etkilerinin burada yaşanmaması için ilçenin sahip olduğu turizm potansiyelinin belirlenmesi ve doğru plan ve politikalar ile değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu sayede turizmin hem Mersin İli ve Aydıncık ilçesinin ekonomisine olumlu katkılarının olması hem de sosyal ve ekolojik sürdürülebilirlik boyutlarının dikkate alınması mümkün olabilecektir. Bu noktalardan hareketle bu makalenin amacı, Mersin İli Aydıncık (Gilindire) İlçesi kültür turizmi potansiyelinin belirlenmesi ve bu destinasyonda kültür turizminin sürdürülebilirlik bakış açısıyla; koruma-kullanım dengesi içinde gelişebilmesine yönelik önerilerin ortaya konmasıdır.

Araştırmanın gerçekleştirildiği dönem, Aydıncık İlçesi için turizm sezonu değildir. Nicel bir yöntemin uygulanıp anket çalışması sayesinde turistlerin görüşlerinin yansıtılabilmesi için yeterli örneklem sayısına ulaşılabilmesi mümkün olamamıştır. Bu doğrultuda araştırma yöntemi; "Niteliksel Tasarım" türlerinden olan Niteliksel İçerik Analizi Tasarımıyla (kaynak/literatür taraması) içerik oluşturma ve Niteliksel Saha Araştırması (gözlem yapma) yollarıyla niteliksel veri toplama olarak belirlenmiştir.

Çalışmaya literatür taraması ve veri toplanmasıyla başlanmıştır. Ayrıntılı literatür çalışması; konuyla ilgili kitap, tez, makale ve internetten toplanan verilerin dikkatlice bir araya getirilmesi ile gerçekleştirilmiştir. Aydınçık ilçesinin özellikle tarihine ait kaynaklar sınırlıdır. Bölgenin tarihi bakımından elde edilen bilgiler Prof.Dr. Levent Zoroğlu tarafından bölgede yapılan kazılar neticesinde elde edilmiştir. Bu çalışmalar bölgede hala devam etmektedir. Çalışmada ayrıca Türkiye İstatistik Kurumu, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü, Mersin İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Mersin ve Aydınçık Belediyesi, Aydınçık Kaymakamlığı internet siteleri, raporları, analizleri incelenmiş, turizm verileri alınarak tablo ve grafikler oluşturulmuştur.

Saha çalışmaları, Aydınçık ve yakın çevresinde yer alan doğal, kültürel ve tarihi alanlarda 13–17 Aralık 2014 ve 7–10 Mart 2015 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. Saha çalışmaları esnasında gözlemler yapılmış, ilçe ve çevresinin potansiyel turizm kaynaklarının tamamına yakını gezilmiştir. Görüşmeler; yerel halk, yerel esnaf, yerel Sivil Toplum Kuruluşu temsilcisi, akademisyen, yerel turizm sektörü temsilcileri, yerel yönetim temsilcileri, Mersin İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü temsilcileri ve diğer kamu kurumlarının temsilcileri olmak üzere toplam 21 kişi ile yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Örneklem, amaçlı örnekleme yönteminin bir çeşidi olan kartopu (zincir) örnekleme yöntemi kullanılarak seçilmiştir. Bunun için Mersin İli ve Aydınçık İlçesinde turizm çalışmaları açısından önemli temsilcilerle iletişime geçilmiştir. Görüşülen bireyler vasıtasıyla da başka bireylere ulaşılmıştır. Görüşmeler öncesinde bireylere çalışma hakkında bilgi verilmiş, katılımın isteğe bağlı olduğu açıklanmıştır. Görüşmelerde yarı yapılandırılmış mülakat yöntemine uygun açık uçlu sorulardan oluşan bir görüşme formu kullanılmış, sorular araştırmacı tarafından bireylere sorulmuş ve alınan yanıtlar not edilmiştir. Görüşme soruları literatürden yararlanılarak ve konunun uzmanlarının görüşleri alınarak hazırlanmış, ön uygulaması ilk saha çalışması esnasında (13-17 Aralık 2014) üç kişi ile yapılmış ve ön uygulama doğrultusunda yapılan düzenlemelerle mülakatlar ikinci saha çalışması esnasında (7-10 Mart 2015) tamamlanmıştır.

5. Mülakatlardan Elde Edilen Bulgular

Özellikle halk ve esnafla yapılan görüşmelerde, Aydınçık ilçesinin, sessiz, huzurlu, sakin, doğal güzellikleri olan ekonomik bir tatil beldesi olduğu ifade edilmiştir. Yapılan mülakatlarda aşağıdaki sorular sorulmuş ve alınan cevapların bir kısmı buraya kişilerin kendi anlatımlarıyla aktarılmıştır.

Aydıncık ilçesinde turizmin mevcut durumu nasıldır ve ilçede turizme yönelik neler yapılmaktadır?

“Aydıncık ilçesinin iklim koşulları turizm için çok elverişlidir, ayrıca ilçenin çok önemli bir tarihi geçmişi vardır. Doğal yollarla oluşmuş Aynalıgöl mağarası ilçenin kalkınması için bir fırsattır.” (H.K.-Aydıncık İlçesi Kaymakamı).

“Kelenderis Antik kenti Aydıncık için çok önemli bir turizm ürünüdür” (S.G.-Cafe işletmecisi)

“Aynalıgöl Mağarası Aydıncık ilçesinin tanıtılması için çok önemlidir. Dört ayaklı anıt mezar ve Roma Hamamı turistler tarafından ilgi toplamaktadır.” (A. A. –Aydıncık Belediyesi Fen İşleri Müdür Vekili)

“Buranın denizi çok temizdir, sahili temizdir, sahilin kumu vardır, deniz gittikçe derinleşmekte ve çok kimse deniz için buraya gelmektedir.” (G.Y.-Aydıncık ilçesi Dudum Otel Kat Hizmetleri Görevlisi)

“Aynalıgöl Mağarası, Antik Kent, Yörükler bu gölgenin en önemli turizm kaynaklarıdır.” (A .A.-Aydıncık İlçe Sakini).

“Buraya en çok turist yazın gelmektedir. Çoğu buradaki yaşayanların akrabası, eş dost sayılır, yabancı turist çok az gelmektedir. Aynalıgöl Mağarası için yeni yeni dışardan ziyaretçiler gelmektedir”. (M. K.-Market İşletmecisi)

“Burada sinema yok, gezilecek, eğlenecek yer yok, gençler canlılık istiyor, tiyatro yok, ilçe halkı yabancılara soğuk davranıyor. (G.Y.-Aydıncık ilçesi Dudum Otel Kat Hizmetleri Görevlisi)

“Aynalıgöl Mağarasına gezip görmek maksadıyla ailemi götürdüm. İki gün ilçede konakladım, eşim ve ben sıkılmadık ama biri 14 diğeri 17 yaşındaki çocuklarım çok sıkıldılar onlara hitap edecek aktiviteler yoktu. Kaldığımız yerde misafirperver değildi.” (T. A.-Mersin İl Kültür ve Turizm Müdür Yardımcısı).

“Aydıncık ilçesi Mersin İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü’nce kalkınmada 8 inci sıradadır. Bizim planlamamız bu şekildedir, şuan o bölgeye yol planlamamız vardır.” (E.A, Mersin İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Şube Müdürü)

“Sarıkeçili yörükleri bu bölgede yaşamaktadır,fakat yörükler burada yaşam alanı tanınmamaktadır.”(P.S.Ç-Sarıkeçili Yörükleri Kültür ve Dayanışma Derneği Başkanı).

Söz konusu turizm uygulamaları neden yetersizdir? İlçedeki turizm potansiyeli neden değerlendirilmemiştir?

“Bu bölgenin altyapısı henüz gelişmemiştir. Yeni mahalli kanunlara göre belediyenin az bir bütçesi vardır. Burayı tanıtamıyoruz, sadece yoldan geçenler burayı biliyor, ilçe halkı turizm yerine tarıma yönelmiştir.” (F. A.-Aydıncık İlçesi Belediye Başkanı)

“Halk turizmi bilmiyor, tek geçim kaynağı seracılık, halka turizmi anlatamadılar, ilçede okuyan gençlerin ilçeye bir katkısı yok.” (E.G Aydıncık ilçesi sakini, Emekli Öğretmen)

“Aydıncık halkı turisti, yabancıları sevmiyor, halk yeni yerleşik hayata geçmiş, henüz şehir hayatına uyum sağlayamamıştır.” (A.T.-Aydıncık Belediyesi Sosyal Tesis Yöneticisi)

“Kıyı kanunu-kıyı kenar çizgisi onaylandı, fakat ilçede turizm üzerine stratejik bir planlama yoktur. Alınan kararların uygulanması söz konusu olmayabilir.” (A. A.-Aydıncık Belediyesi Fen İşleri Müdür V.)

“Halk yeni fikirlere karşı, dışa kapalı bir toplum, eğitim ve kültürel etkileşim dar bir çevrede kalıyor. Bu nedenle turizme farklı bir olgu gözü ile bakılıyor.” (A.A. Aydıncık İlçe Sakini)

“İlçede tapu kadastro çok geç başladı, bu yüzden turizm için gelişme ivmesi geç başladı, araziler orman vasfında iken 2B arazisi oldu, buradan da imara açıldı.” (F.A. -Aydıncık Belediye Başkanlığında Yöneticisi)

“Burada 1940’lı yıllarda karayolu olmadığı için ulaşım denizyolu ile sağlanmaktaydı. Güneysu gemisi, Mersin-Taşucu-Aydıncık-Anamur-Alanya arasında faaliyette bulunurdu. Şimdi ise karayolu var denizyolu ile seyahat yapılamamaktadır.” (S.A.-Aydıncık İlçe Sakini)

İlçede kültür turizmi ve diğer turizm türlerinin gelişebilmesi ve sürdürülebilir turizm anlayışı ile yönetilebilmesi için ne gibi çalışmaların yapılması gerekmektedir?

“Turizm Yüksekokulu bu ilçeden kaldırıldı, halk öğrencilere iyi davranmadı, bu ilçenin tekrar üniversiteye ihtiyacı var.” (E.T Aydıncık İlçesi, Aytur Oteli Görevlisi).

“İlçenin tarihini ortaya çıkarmak açısından kazı faaliyetlerimiz devam etmektedir. Ayrıca sualtı arama çalışmalarımızda olacaktır. Bu araştırmalar bittiğinde Aydıncık için önemli kaynaklar elde edilecektir.” (L.Z-Öğretim görevlisi,Batman Üniversitesi Arkeoloji Bölüm Başkanı-Aydıncık ilçesi Kelenderis Antik Kenti Kazı Heyet Başkanı)

“İlçede kurulacak bir turizm komisyonu, halka turizmi anlatmalı, bunlar gönüllü kişilerden oluşmalı, ilçeyi dışarıya da tanıtmalıdır.” (C.G Emekli Memur, İlçe Sakini)

“İlçenin doğal bitki örtüsüne, orman ürünlerine ve doğal güzelliklere, yaylalara sahip olması en büyük fırsatlarındandır.” (A. A.-Fen İşleri Müdür Vekili.)

“Turistler artık ihtiyaç ve istekleri değiştiği için bölgeleri araştırarak, bilgi sahibi olarak geliyor. Aydıncık ilçesi sakin, huzurlu, ekonomik bir dinlenme yeridir. Gelen turistler bölgede alternatif turizm kaynaklarına yönlendirilmeli, köy evleri ve köy kahvaltıları oluşturulmalı, hatta bunlar Yörük çadırlarında olmalıdır.” (C.G.-Emekli memur)

“Bölge dışarıdan çok göç alıyor, bölgede çok kültürlü bir yapı mevcuttur, örf ve adetler çeşitlidir, ama Yörük gelenekleri hala yaşamaktadır, bu bölge için bir fırsattır.” (H.S.G.- Gemi Kaptanı)

“Burayı dışarı tanıtmalıyız, hep akraba eş dost insanlar geliyor, yabancı ziyaretçiye buraları göstermeliyiz. Yoksa nerden bilsin insanlar Anıt Mezarı, Aynalıgöl Mağarasını, görecek ki anlatacak.” (A.K, Aynalıgöl Mağarası Yöneticisi).

“Bizim buranın yolları kötü, Mersin, erdemli, silifke, taşucundan sonra buraya gelmiyor, sahil yolu genişletilip,yeniden yapıldığında daha çok turist gelir.”(D.A.-Aydıncık İlçesi Terminal İşletmecisi)

“Buraya gelenler her şeylerini yanına alıp gelmektedirler, ziyaretçiler ilçede para bırakmıyorlar. Dışarıda yemek yemiyorlar, Ankara’da peynirini getiriyor yanında, pansiyonda kalıyor”. (A.Ü.-Restaurant İşletmecisi).

“Tarsus’a yapılacak havaalanı ve Karboğazı Kayak Merkezi ile bölgeye daha çok varışlar olacaktır.” (T. A.-Mersin İl Kültür ve Turizm Müdür Yardımcısı)

Yukarıda cevapların bir kısmının aktarıldığı görüşmelerden elde edilen önemli bulgular aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- Aydıncık ilçesi şu an itibarıyla turistler tarafından ekonomik olması nedeniyle tercih edilmektedir.
- Bölgede turizm tüm yıla yayılmamaktadır.
- Turist profili daha çok akraba ziyaretçileri, ilçeden geçerken konaklamak isteyen günübirlik ziyaretçiler, deniz ve güneş için kısa süreli çevre illerden gelen ziyaretçilerden oluşmaktadır.
- İlçenin altyapı ve üst yapı olanakları turizm potansiyelinin artması durumunda talebi karşılayacak düzeyde değildir. İlçede turizm işletme belgeli veya turizm yatırım belgeli otel ya da tesis bulunmamaktadır. Mevcut konaklama tesisleri belediye belgeli

olup; iki otel, iki motel ve 2 pansiyon ve bir öğretmenevi olmak üzere toplam yedi işletme faaliyette bulunmaktadır. Aydıncık ilçesinde yiyecek içecek hizmeti sunan 23 tane işletme mevcuttur. Bunlardan 13 tanesi ziyaretçi ağırlayacak seviyede olsa da pek çok eksiklikleri bulunmaktadır. Ünlü Resteurant ve Soğuksu, Kecheur Resteurant, Dudum oteli resteurantları yerli ve yabancı ziyaretçiler için hizmet kalitesi, servisi, yemeklerin lezzeti, hijyeni yönünden en uygun seviyede olan işletmelerdir. Bunların haricinde ilçe halkına ve köylerden gelen yerli halka 10 tane küçük esnaf hizmet sunmaktadır. Bu nedenlerle İlçede mevcut konaklama ve yiyecek işletmeleri ziyaretçi ağırlayacak kapasite; hijyen ve hizmet kalitesi gibi özellikler bakımından yeterli özelliklere sahip değildirler.

- Aydıncık halkı genel anlamda turizme ilişkin gelişmelere çok olumlu bakmamaktadırlar. Yerel ekonomi tarıma dayanmaktadır.
- İlçede turizm eğitimi veren bir kurum bulunmamaktadır. Bu doğrultuda halkın turizm bilinci de gelişmemektedir.
- Yurtiçinde ve yurtdışında, ilçenin kültür turizmi ve özel ilgi turizmi kapsamında diğer turizm türleri bakımından değeri bilinmemektedir. Dolayısıyla İlçenin tanıtım ve turizm imajı sorunu da vardır.
- Sarıkeçili Yörüklerinin somut olmayan kültürel miras kapsamında korunması ve sürdürülebilirliklerinin sağlanması anlamında çalışmalar henüz olumlu bir sonuca ulaşmamıştır.

5.1. SWOT Analizi

Aydıncık ilçesi ve çevresi kültür turizminin incelendiği bu araştırmada, mülakatlardan elde edilen bilgiler ve saha gözlemleri yardımıyla ilçe ve çevresinin kültür turizmi gelişimi açısından güçlü yönleri, zayıf yönleri, fırsatlar ve tehditleri içeren bir de SWOT Analizi gerçekleştirilmiştir (Tablo 3).

Tablo 3. Aydıncık İlçesi ve Çevresinin Kültür Turizmi Bakımından SWOT Analizi

Güçlü Yönler	Zayıf Yönler
<ul style="list-style-type: none">• Güçlü tarihi ve kültürel mirası• Doğal kaynaklar ve bozulmamış doğal çevre, doğal yaşam alanlarına sahip olması• Coğrafi konumu• Deniz-kum-güneş turizminin olması• İklimi• Mavi bayrak adayı plajlara sahip olması• Bölgede sanayi olmaması• Aynalıgöl (Gilindre) Mağarası Tabiat anıtı• İncekum Tabiat Parkı• Son konar-göçer Yörükleri “Sarıkeçililer”in ev sahipliği yapması	<ul style="list-style-type: none">• Konaklama ve yiyecek-içecek işletmelerinin kapasite ve hizmet kalitesi açısından yetersizliği• Kentsel altyapının henüz tamamlanmamış olması• Tanıtım ve imaj eksikliği• Halkın turizm gelişime olumlu bakmaması• İlçede eğitimli turizm personeli yetiştirecek bir kurumun olmaması• İlçede rekabetin olmaması• Sivil toplum kuruluşlarının yeterince etkin olmaması• Halkın turizm konusunda farkındalığının olmaması• Kurumlar arası koordinasyon ve işbirliği eksikliği• İlçenin henüz bir turizm master planının olmayışı• Turizm alanlarında ziyaretçileri bilgilendirmenin sınırlı olması• Turizm alanında bir fizibilite çalışmasının olmaması

Fırsatlar	Tehditler
<ul style="list-style-type: none">• İlçenin zengin tarihinin arkeolojik araştırmaların gerçekleştirilmesine uygun oluşu• Zengin bitki örtüsüne, hayvan varlığına, orman ürünlerine ve doğal güzelliklere, festivallere sahip oluşu• Özel ilgi turizmine yönelik potansiyelin mevcut oluşu• D-400 sahil yolu üzerinde bulunması• Yeni yapılacak Mersin havalimanına yakın oluşu• İlçeye ekonomik bakımdan katkı sağlayacak Aydınçık yat limanı projesi• Yeni kurulacak ilçe müzesi• İlçede yapılan festivaller• İlçede halen tarımsal faaliyetlerin yürütülmesi	<ul style="list-style-type: none">• Akkuyu Nükleer Santrali• Turizm konusunda gerekli bilgi ve turizm algısının yeterince gelişmemiş olması• Mekânsal alanların kısıtlı oluşu:• Alt yapı tesislerinin yeterli olmayışı, betonlaşma, imar planlarının turizme aykırı planlanması• Göç alması ve çok kültürlü yapıda olması• Kentin turistik imajının zayıflığı

6. Sonuç ve Öneriler

Kültür turizmi gün geçtikçe Dünya genelinde daha çok önem kazanmakta ve bu doğrultuda yapılan ulusal ve uluslararası çalışmalarda da artış yaşanmaktadır. Csapo (2012), modern turizm endüstrisinde kültür turizminin rolü ve önemine değindiği yazısında yerel toplumların kendi orijinal kültürlerini kaybetme riski ile karşı karşıya olduklarını aktarmış ve bu noktada sürdürülebilir turizm ile akılcı turizm planlaması yöntem ve uygulamalarının oldukça önemli olduğunu vurgulamıştır. Uygur ve Baykan (2007) kültür turizmi ve turizmin kültürel varlıklar üzerindeki etkilerini inceledikleri çalışmada özellikle son yıllarda, kültürün kişilerin seyahat etmelerinde önemli bir etmen olduğunu ifade etmişlerdir. Ancak, kültür turizminin sürdürülebilirlik ilkelerine dayalı planlarla geliştirilmediği takdirde; sahip olunan kültürel varlıklar üzerinde olumsuz etkiler ortaya koyabileceğini vurgulamışlardır.

Kültür turizmi konusunda çeşitli bölgesel ve yerel çalışmalar da bulunmaktadır. Matei (2015), Romanya'nın kuzeydoğusunda kırsal turizm gelişiminin bir parçası olarak kültür turizmi potansiyelini incelemiş; geleneklerin, kültürün, gastronominin ve kırsal turizm kaynaklarının çeşitliliğinin korunmasının zengin bir kırsal turizm potansiyeli açısından

oldukça önemli olduğunu belirtmiştir. Gülcan (2010) ise; Türkiye’de kültür turizminin ürün yapısını ortaya koymuş ve somut kültür varlıklarına dayalı ürün farklılaşma ihtiyacının olduğunu aktarmıştır. Uslu ve Kiper (2006) Beypazarı’nda turizmin kültürel miras üzerine etkilerine yönelik yerel halkın farkındalığı konusunda yaptıkları çalışmada; turizmin farklı kültürlerin tanınması konusunda bir araç olduğunu ancak turizm aktiviteleri ile kültürün uyumlu birlikteliğinin sağlanmasının gerektiğini belirtmişler ve aksi takdirde kültürel bozulmanın yaşanabileceğini paylaşmışlardır.

Akdeniz Bölgesi’nde yer alan Mersin-Aydıncık İlçesi ise, Antik dönemlere uzanan geçmişi, arkeolojik ve kültürel zenginliği ile Anadolu’nun kültür çeşitliliği açısından önemli destinasyonlarından. Ancak İlçenin turizm potansiyelinin belirlenmesine yönelik çok fazla çalışma bulunmamaktadır. 2013-2023 Mersin Doğa Turizmi Master Planı gibi bazı çalışmalar, İlçeyi de kapsayacak şekilde daha büyük ölçekte yaklaşımları içermekte olup; Aydıncık turizmi konusunda sınırlı bilgi içermektedir. Gilindire Mağarası’nın Turizm Potansiyeli (Özşahin ve Kaymaz, 2014) konulu bir çalışmada, mağara turizmi kapsamında tek bir mağaraya odaklanılmıştır. Kıyı alanlarında kitle turizminin tahribatının ortaya konduğu başka bir çalışmada ise Mersin ve Aydıncık’taki örneklere kısaca değinilmiştir (Naycı, 2009). Aydıncık ilçesinin tarihine ait kaynaklar da sınırlı olup, Prof.Dr. Levent Zoroğlu tarafından bölgede yapılan kazılar neticesinde elde edilen bilgiler mevcuttur. Tüm bu nedenlerle İlçenin deniz turizmi dışında, özel ilgi turizmi kapsamında ele alınabilecek farklı turizm türleri, özellikle de kültür turizmi için elverişliliğinin ortaya konduğu bu çalışma diğer çalışmalar için yönlendirici nitelikte olacaktır. İlçenin turizm gelişiminin sürdürülebilirlik anlayışı içinde planlanması ve yönetimi sayesinde, sahip olunan doğal ve kültürel kaynakların akılcı değerlendirilebilmesi mümkün olabilecektir.

Bu kapsamda Mersin-Aydıncık İlçesi’nde kültür turizmi ve diğer özel ilgi turizmi türlerinin gelişimi için ortaya konan öneriler şu şekilde özetlenebilir:

Turizm Sektörüne Yönelik öneriler;

- Turizm işletmelerinde hizmet kalitesinin artırılmasına yönelik çalışmaların yapılması;
- Turistlere yönelik farklı aktivite ve etkinliklerin oluşturulması;
- İlçenin kültür turizmi gelişiminin yakın kültür rotalarıyla da ilişkilendirilerek düşünülmesi;

- Kalifiye turizm personelinin yetiştirilmesi ve istihdamına yönelik çalışmaların yapılması;
- Tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinin geliştirilmesi gerekmektedir.

Kamu Kurumları ve Araştırmacılara Yönelik öneriler;

- İlçede ortaya çıkarılan arkeolojik eserleri de içerecek şekilde tarihi ve kültürel değerlerin ve doğal kaynak değerlerinin detaylı bir envanterinin yapılması;
- İlçenin konaklama, yiyecek-içecek işletmeleri, ulaşım gibi turizm alt ve üst yapısına ilişkin eksikliklerin giderilmesi;
- Tüm bu çalışmaları destekleyecek bilimsel araştırmalar için ulusal ve uluslararası fon kaynaklarının değerlendirilmesi;
- Tabiat anıtı, sit alanı ve doğal yaşam ortamları gibi alanlar başta olmak üzere turizmin olumsuz etkilerine karşı hassas tüm tarihi ve doğal alanların korunabilmesi için ziyaretçi yönetimi ve taşıma kapasitesinin önemle ele alınması;
- Sarıkeçili Yörükleri gibi somut olmayan kültürel miras değerlerinin korunması ve yaşatılması yönünde önlemlerin alınması;
- İlçenin uluslararası sakin şehir ağına katılımı için Aydıncık Belediyesi tarafından çalışmaların gerçekleştirilmesi;
- Akkuyu nükleer santralının yaratacağı çevre sorunları ilçenin sakin şehir olabilmesine olumsuz etki yaratacağından, bunun yerine yenilebilir enerji kaynaklarının geliştirilmesine yönelik çalışmaların yapılması ve
- Kamu ve yerel paydaşlar arasında ilçenin turizm gelişimi için yapılacak plan ve uygulamalar konusunda işbirliği ve koordinasyonun sağlanması gerekmektedir.

Bu çalışma neticesinde, Mersin-Aydıncık ilçesinde kültür turizmi kapsamında sürdürülebilir bir turizm gelişiminin sağlanabilmesine yönelik öneriler ortaya konmuştur. Türkiye özellikle özel ilgi turizmi kapsamında oldukça önemli turizm destinasyonlarına sahiptir. Ancak bu destinasyonların turizm gelişiminin sürdürülebilir olması için çok yönlü bir bakış açısı ve uzun vadeli bir yaklaşım gerekmektedir. Bu gelişim esnasında özellikle yerelden sahiplenme oldukça önem kazanmakta ve yerel yönetimlere de önemli görev düşmektedir. Örneğin 2000'li yılların başında henüz yeterince tanınmayan ve ana geçim kaynağı tarım olan

Beypazarı, günümüzde kültür turizmi açısından marka bir destinasyon haline gelmiştir. Mersin-Aydıncık için değinilen önerilerin hayata geçirilmesinde en önemli nokta ise, İlçenin henüz yapılmamış olan Turizm Master Planının hazırlanmasıdır. Söz konusu bu master planın, şu an mevcut olan 2013–2023 Mersin İli Doğa Turizmi master planıyla da uyumlu olması gerekmektedir. İlçenin turizm master planı sayesinde; doğal ve kültürel turizm kaynaklarına yönelik detaylı bir envanter çalışmasının yapılması, turizm potansiyeli ve taşıma kapasitesinin belirlenmesi, ilçede kültür turizmi ve diğer özel ilgi turizmi türlerine yönelik stratejilerin ortaya konması da mümkün olacaktır. Bu master planın uygulanması aşamasında ise, ilçenin turizm gelişimiyle ilgili kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, sektör yöneticileri (konaklama, yiyecek-içecek ve seyahat acenteleri gibi), yerel halktan temsilciler ve turizm konusunda uzmanlarından oluşan bir turizm komitesinin kurulması gerekmektedir. Yanı sıra her turizm master planında olduğu gibi “Aydıncık İlçesi Turizm Master Planı”nın da güncelleme, izleme ve değerlendirme çalışmalarının aksatılmaması önemli olacaktır.

Kaynaklar

- Anonymous, (2013). Cittaslow List [http:// www. cittaslow. Org / download/ DocumentiUfficiali / CITTASLOW_LIST_4_2013.pdf](http://www.cittaslow.org/download/DocumentiUfficiali/CITTASLOW_LIST_4_2013.pdf), 17.8.2013.
- Aydıncık Belediyesi, Aydıncık Tanıtım Broşürü (2014).
- Cooper, C., Fletcher, J., Fyall, A., Gilbert, D. and Wanhill, S. (2008). *Tourism Principles and Practice*. Fourth Edition. Prentice Hall, Pearson Education Limited, 704 pp., Harlow.
- Csapo, Janos (2012), *The Role and Importance of Cultural tourism in Modern Tourism Industry, Strategies for Tourism Industry-Micro and Macro Perspectives*, Dr. Murat Kasimoglu (Ed.), 201-232.
- Çekül Vakfı (2012). *Sürdürülebilir Kültür Turizmi İçin KAMU-YEREL-SİVİL-ÖZEL İşbirliği*, Tarihi Kentler Birliği Yayınları, Kılavuz Kitaplar Dizisi:1, Çekül Vakfı-Tarihi Kentler Birliği, İstanbul.
- ÇEKÜL Vakfı (2015). *Kültür Rotaları Planlama Rehberi*, Tarihi Kentler Birliği Yayınları, Kılavuz Kitapçıklar Dizisi: 3, Çekül Vakfı-Tarihi Kentler Birliği, İstanbul
- Gülcan, Bilgehan (2010). *İşletme Araştırmaları Dergisi*, “Türkiye de Kültür Turizminin Ürün Yapısı ve Somut Kültüre Dayalı Ürün farklılaştırma İhtiyacı” 2/1 , 99-120.

- <http://www.mersinaydincik.bel.tr/Aydincik.aspx?id=2> erişim,16.10.2014
- <http://www.yumuktepe.com/kelenderisin-ilk-cag-tarih-hakkinda-notlar-levent-zoroglu/02.10.2014>.
- <http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR,43336/muze-istatistikleri.html>
17.08.2015.
- <http://tuikapp.tuik.gov.tr/adnksdagitapp/adnks.zul> 25.04.2015.
- Kozak, Meryem ve Bahçe, Sadık. (2009). Özel İlgi Turizmi, Ankara, Detay Yayıncılık.
- Matei, Florentina Daniela (2015). Cultural Tourism Potential, as Part of Rural Tourism Development in the North-East of Romania, *Procedia Economics and Finance*, Vol.23, 453-460.
- Naycı, Nida (2009). Kıyı Alanlarında Kitle Turizmi: Türkiye’de Kalkınma Planları Bağlamında Kıyıların Dönüşümü ve Tarihi-Doğal Çevreler, *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı:22.
- Orman ve Su İşleri Bakanlığı (2013). 7.Şube Müdürlüğü, Mersin Doğa Turizmi Master Planı, 2013–2023 s:28.
- Özşahin, Emre ve Kaymaz, Çağlar Kıvanç (2014). Gilindire (Aynalıgöl) Mağarası’nın Turizm Potansiyeli (Aydıncık, Mersin), *Doğu Coğrafya Dergisi*, 19 (31).
- Sezer, M. Serdar (2010). Türkiye Turizm Sektöründe Müze Turizminin Payının Değerlendirilmesi, Hacettepe Üniversitesi, Yüksek lisans Tezi, Ankara s:44.
- UNESCO (2016). World Heritage Sites, whc.unesco.org/en/statesparties/tr, Erişim: 10.10.2016.
- UNWTO (2016). Tourism Highlights, 2016 Edition. 16 pp. mkt.unwto.org/publication/unwto-tourism-highlights, Erişim: 10.08.2016.
- UNWTO ve UNESCO (2015). UNWTO / UNESCO World Conference on Tourism and Culture: Building a New Partnership. tourismandculture.cvent.com/events/world-conference-on-tourism-and-culture, Erişim:10.08.215.
- Uslu, Aysel ve Kiper, Tuğba (2006). Turizmin Kültürel Miras Üzerine Etkileri: Beyazır/Ankara Örneğinde Yerel Halkın Farkındalığı. *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*, 2006 3 (3), 305-314.

- Uyur, Selma Meydan ve Baykan, Eda (2007). “Kültür Turizmi ve Turizmin Kültürel Varlıklar Üzerine Etkileri” Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 2, S:33.
- Ünsal, Deniz (2012). Kültürel Miras Yönetimi, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Haziran, Yayın No:2573 s:34
- Yalçın, Mustafa (2004). Aydıncık Günaydın Kelenderis, “Aydıncıkta Yetişen Bitkiler”.
- Zengin, Burhanettin (2006). Turizm Coğrafyası, Değişim Yayınları, Ankara
- Zoroğlu, Levent (1994). Kelenderis -1, Dönmez Ofset Basımevi, Ankara.